

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/338914923>

OPERATIVE ACCOUNTING AND ANALYSIS OF PURCHASES, SALES AND SETTLEMENT OPERATIONS OF THE ENTERPRISE

Article · January 2018

CITATIONS

0

READS

10

3 authors, including:

[Vitaliy Shkromyda](#)

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

12 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

[Taras Gnatiuk](#)

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

5 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

[SEE PROFILE](#)

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Strategic management [View project](#)

Accounting [View project](#)

3. *Vergun A. M.* Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації / А. М. Вергун, І. О. Тарасенко // Вісник КНУТД. – 2014. – №2. – С. 207-218.

4. *Komarova K. V.* Соціальна відповідальність як складова стратегії розвитку бізнесу на підприємствах України / К. В. Комарова, Н. В. Ковальчук // Інноваційна економіка. – 2016. – № 5-6. – С. 25-30.

5. ISO 26000 – Social responsibility [Electronic resource] / International Organization for Standardization. – Available at: <http://www.iso.org/iso/catalogue>.

6. Цілі сталого розвитку 2016-2030 [Електронний ресурс] / Представництво ООН в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukraine-publications/4203-2017-natsionalna-dopovid-tsili-staloho-rozvytku-ukraina-iaka-vyznachaie-bazovi-pokaznyky-dlia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-tssr>.

1. *Pylypiv N. I.* Organization of management accounting in the formation of an information base for the development of construction enterprises / N. I. Pylypiv, V. M. Motyl // Actual problems of the region's economy development. – 2017. – Vol. 13. – pp. 146-156.

2. *Grytsina L. A.* Sustainable development of Ukraine through the prism of international indices / L. A. Grytsina // Bulletin of the Khmelnytsky National University. – 2012. – Vol. 3. – pp. 32-36.

3. *Vergun A. M.* Concept of sustainable development in the conditions of globalization / A. M. Vergun, I. O. Tarasenko // Bulletin of KNUVD. – 2014. – Vol. 2. – pp. 207-218.

4. *Komarova K. V.* Social Responsibility as a Component of Business Development Strategy at Ukrainian Enterprises / K. V. Komarova, N. V. Kovalchuk // Innovative Economics. – 2016. – Vol. 5-6. – pp. 25-30.

5. ISO 26000 – Social responsibility [Electronic resource] / International Organization for Standardization. – Available at: <http://www.iso.org/iso/catalogue>.

6. Sustainable Development Objectives 2016-2030 [Electronic Resource] / United Nations Office in Ukraine. – Access mode : <http://www.un.org.ua/ua/publikatsii-ta-zvity/un-in-ukraine-publications/4203-2017-natsionalna-dopovid-tsili-staloho-rozvytku-ukraina-iaka-vyznachaie-bazovi-pokaznyky-dlia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku-tssr>.

Гнатюк Т. М., Шкроміда В. В., Мельник Н. Б.

ОПЕРАТИВНИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЗАКУПІВЕЛЬ, ПРОДАЖ ТА РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Розглядаються актуальні аспекти та сучасні тенденції формування оперативної інформації про обіг грошових коштів підприємства. Розкрито методичний підхід до оперативного аналізу ефективності розрахунково-кредитних операцій підприємства. Досліджується вплив інформації оперативного обліку в системі прийняття управлінських рішень на

підвищення інтенсивності грошового обороту та ефективність операційної діяльності через оцінку тривалості етапів операційного циклу.

Ключові слова: грошовий оборот, тривалість операційного циклу, оперативна інформація, розрахунково-кредитні операції.

Hnatyuk T. M., Shkromyda V. V., Melnyk N. B.

OPERATIVE ACCOUNTING AND ANALYSIS OF PURCHASES, SALES AND SETTLEMENT OPERATIONS OF THE ENTERPRISE

The actual aspects and current trends of the formation of operational information about the turnover of the company's cash flow are considered. The methodical approach to the operational analysis of the efficiency of settlement and credit operations of the enterprise is revealed. The influence of information of operational accounting in the system of making managerial decisions on

increasing the intensity of monetary turnover and the efficiency of operational activity through evaluation of the duration of stages of the operating cycle.

Key words: cash turnover, duration of the operational cycle, operational information, settlement and credit operations.

І. Вступ. Успішне управління будь-яким суб'єктом господарювання полягає у забезпеченні високого рівня ефективності операційної діяльності та формуванні позитивного

грошового потоку, що забезпечує вивільнення ресурсів на інвестиційну діяльність з метою розвитку і формування основного капіталу чи на фінансову діяльність з метою диверсифікації джерел коштів.

В сучасних економічних реаліях справжнім мірилом успіху господарюючих суб'єктів є час, який підприємства затрачають на забезпечення очікуваних економічних вигод у вигляді збільшення капіталу чи зменшення зобов'язань. Скорочення тривалості часу, який відводиться на завершення операційного циклу вирішує відразу дві задачі успіху – збільшує обсяг грошового потоку підприємства та зменшує його потреби у грошових коштах.

У зв'язку з цим, ефективність менеджменту полягає в оперативному отриманні інформації про поточний рівень забезпеченості запасами та тривалість їх обороту, про обсяги продаж та тривалість обороту дебіторської заборгованості, про обсяги закупівель та тривалість обороту кредиторської заборгованості. Частково таку інформацію надає бухгалтерський облік. Проте, попри активне впровадження інновацій в методику кількісного відображення фактів, явищ, подій чи інших якісних характеристик економіки підприємства, бухгалтерський облік все ще залишається доволі статичним і не забезпечує достатнього рівня оперативності інформаційного потоку для управління. Окрім того, вимірювання, накопичення, узагальнення та передача інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства здійснюється в єдиному вимірнику, а час неможливо достовірно оцінити у грошовій одиниці і він не є об'єктом бухгалтерського обліку.

За таких обставин, якість управління заборгованістю, зобов'язаннями та грошовим потоком підприємства все більше залежить від формування поетапної інформації в оперативному обліку, ще до завершення господарського процесу та одноразової фіксації бухгалтерської інформації в первинних документах. Тому, дослідження принципів та методів оперативного обліку закупівель, продаж та розрахунково-кредитних операцій з метою формування безперервного інформаційного потоку на підприємстві є актуальним завданням, вирішення якого дозволить частково нівелювати проблему часової затримки бухгалтерської інформації та покращить змістову наповненість інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень.

II. Постановка завдання. Метою даного дослідження є пошук шляхів підвищення швидкості функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку та оперативного аналізу розрахункових операцій пов'язаних з закупівлею запасів та реалізацією продукції, (товарів, робіт чи послуг) через використан-

ня даних оперативного обліку як первинного джерела інформації для реєстрації явищ, подій та операцій господарського процесу до моменту їх завершення та відображення в бухгалтерському обліку.

III. Результати. Питаннями теоретичного наповнення організації та здійснення оперативного обліку, визначенням його функцій та завдань в системі господарського обліку як окремого виду чи у складі управлінського обліку займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як: Старенька О. М., Сльозко Т. М., Омецінська І. Я., Джеймс К. Ван Хорн, Джон М. Вахович, та інші. На сьогодні усі дослідники сходяться в питанні необхідності посилення ролі оперативного обліку як інформаційної системи, яка з одного боку слугує поточним джерелом інформації для фіксації фактів господарського процесу в бухгалтерському обліку, а з іншого – доповнює та посилює інформативність облікових даних, які використовуються для прийняття управлінських рішень. Тому, дослідження та подальший розвиток науково обґрунтованої методики оперативного обліку і аналізу розрахунково-кредитних операцій пов'язаних з закупівлею запасів та реалізацією продукції, (товарів, робіт чи послуг), сприятиме розвитку механізмів ефективного управління підприємством та удосконаленню існуючих підходів до вирішення низки сучасних задач пов'язаних з усуненням впливу проблеми невідповідності прибутку величини та розміру грошового потоку підприємства.

Слід зазначити, що на відміну від жорсткої регламентації фінансового обліку та формалізованих закономірностей управлінського обліку, організація та функціонування оперативного обліку на кожному підприємстві різна. Спрямованість інформаційного потоку, ступінь деталізації, рівень та часовий лаг формування даних в оперативному обліку залежить з одного боку від підходів менеджменту до формування методики оперативного обліку, а з іншого боку від галузевої та організаційної специфіки діяльності підприємства.

Досліджуючи місце оперативного обліку в системі господарського обліку та його взаємодію з бухгалтерським (фінансовим та управлінським обліком) О. Старенька актуалізувала наступні положення [1]:

– оперативний облік є результатом цілеспрямованої дії організаторів на забезпечення ефективної реалізації завдань господарського обліку та життєздатності господарського циклу управління підприємством;

– об'єктивність облікової інформації за однаковими об'єктами обліку ґрунтується на доповненні одного виду обліку даними іншого що в різний час відображаються в оперативному та в бухгалтерському обліку;

– однократна фіксації всієї вихідної інформації в документах первинного обліку за місцями виникнення подій, фактів та явищ господарського процесу забезпечує багаторазове використання різних проміжних та узагальнюючих даних в оперативному та поточному управлінні підприємством;

– оперативний облік забезпечує ущільнення інформації та посилює оперативні можливості господарського обліку, скорочуючи час між господарською подією та управлінським рішенням, а також забезпечує наближення облікової інформації до місць прийняття рішень;

– різні види господарського обліку характеризуються взаємопроникнення таких притаманних їм елементів методу, як документація, оцінка, групування об'єктів, звітність.

Цілком справедливим є думка Т. Сльозко, що кожен суб'єкт господарювання потребує інформаційної орієнтації на об'єктивні екзогенні обставини та ендогенні можливості і резерви. Активне впровадження оперативного обліку дає можливість менеджменту підприємства формувати гнучку систему інформаційного забезпечення ефективного управління, оскільки він фіксує численні якісні та кількісні характеристики господарського процесу, несуттєві з точки зору інших видів та формування аналітичної звітності [2, с. 118-128].

Метод бухгалтерського обліку шляхом хронологічного і систематичного спостереження, вимірювання, реєстрації та узагальнення інформації забезпечує точність відображення майна, джерел майна, доходів, втрат та фінансових результатів суб'єкта господарювання. Точність відображення господарського процесу в документах бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності полегшується здійснення внутрішнього або зовнішнього контролю. Проте, точність не гарантує об'єктивність та достовірність облікової інформації, оскільки бухгалтер не бере безпосередньої участі в господарському процесі в момент виникнення фактів, явищ чи подій, а лише працює з письмовими свідченнями таких подій [3].

Істотно, що за такої організації руху облікової інформації в бухгалтерію потрапляє лише інформація про події, які одержали вартісну оцінку і прямо впливають на показники фінансової звітності. Тому є високий ризик,

що оперативні дані, які не отримали вартісної оцінки, але опосередковано впливають на об'єктивність та достовірність фінансової звітності можуть залишитись поза увагою управлінського персоналу, а це може призводити до хибних висновків та помилкових рішень.

Оперативний облік має забезпечити збір господарської інформації в режимі реального часу. Така інформація уточнює дані бухгалтерського обліку про рух грошових коштів, структуру зобов'язань та заборгованості у часовому розрізі, а також забезпечує можливість оперативної аналітичної оцінки впливу цих показників на якість ділового циклу.

Будь-яка подія пов'язана з рухом грошових чи матеріальних активів впливає на співвідношення заборгованості та зобов'язань підприємства, а відстеження сукупності таких подій дозволяє аналізувати та прогнозувати фінансовий стан підприємства за окремий проміжок часу. Менеджмент підприємства самостійно визначає необхідну ступінь деталізації облікової інформації та періодичність її отримання, задля забезпечення належного рівня ефективності прийняття управлінських рішень. Відставання бухгалтерського обліку від інформаційних запитів управлінського персоналу в часі та в змістовому наповненні зумовило посилення ролі оперативного обліку та аналізу як ключової ланки системи управління підприємством [4 с. 118-128].

Оперативний облік руху грошових коштів і аналіз зміни натурально-речового складу ресурсів та їх джерел є перетином інформаційної множини облікових даних фінансового та управлінського обліку. Процес оперативного спостереження, реєстрації та аналітичної оцінки подій, фактів і явищ по місцях їх виникнення дозволяє заповнити ту незначну прогалину в інформаційному потоці підприємства, яка зумовлена об'єктивними розбіжностями у підходах до періодичності, деталізації, регламентації, направленості та публічності формування показників бухгалтерського та управлінського обліку. Широке використання даних оперативного обліку та поточної оцінки окремої події, з урахуванням критерію суттєвості її впливу на загальний результат господарської діяльності забезпечить вирішення такої задачі ефективного управління, як підвищення інтенсивності використання наявних ресурсів та скорочення тривалості обороту грошових коштів на підприємстві.

Час необхідний для одного обороту грошових коштів від операцій пов'язаних з реалізацією готової продукції можна визначити

з використанням інформації отриманої з даних бухгалтерського фінансового обліку. Тривалість одного обороту грошових коштів ($K_{\text{тог}}$) характеризує середню тривалість одного використання грошових коштів з моменту погашення зобов'язань перед постачальником запасів (робіт, чи послуг) до моменту отримання грошових коштів у рахунок погашення заборгованості покупців за товари, продукцію (роботи чи послуги) у звітному періоді [5]. Загалом, даний показник характеризує час за який грошовий потік долає усі етапи операційного циклу підприємства з моменту витрат грошових коштів, придбання запасів, відпуску запасів на виробництво, отримання з виробництва готової продукції, відвантаження готової продукції покупцям до моменту погашення дебіторської заборгованості та отримання грошових коштів на рахунки підприємства.

У згаданій послідовності господарських подій, на розмір грошового потоку впливає порядок здійснення розрахунків з покупцями і замовниками та постачальниками і підрядниками, при чому, розрахунки з кожним контрагентом займають різний період часу. Також на час конвертації грошових коштів підприємства впливає розмір виручки від реалізації продукції (товарів, робіт, чи послуг), який не завжди має однакову позитивну динаміку у кожного з видів продукції.

Таким чином на оборот грошових коштів впливають три фактори першого порядку, під впливом яких формується тривалість одного обороту грошових коштів підприємства в аналізованому періоді. А оперативний аналіз таких факторів дає можливість менеджменту визначати вузькі місця в уставленій на підприємстві практиці організації закупівель, продаж та розрахункових операцій.

Першим фактором є коефіцієнт тривалості обороту запасів ($K_{\text{тоз}}$). Це поточні залишки запасів та середня тривалість їх зберігання з моменту поступлення до моменту реалізації. З метою покращення інформативності даного показника, у розрахунок краще брати лише ту частину запасів, яка знаходиться у стані готовності до негайної реалізації за обліковими цінами (готова продукція, товари, тощо) і не враховувати запаси у незавершеному виробництві та на складах, оскільки на їх підготовку до реалізації необхідно затратити час.

Розраховується цей показник, як добуток кількості днів аналізованого періоду та відношення середньої вартості готової продукції до собівартості реалізації продукції.

Даний показник є носієм наступної інформації:

- наскільки швидко підприємство може перетворити готову продукцію у грошові кошти та характеризує ліквідність підприємства в аналізованому періоді. Зокрема, підприємства з низьким коефіцієнтом тривалості обороту запасів мають високу ліквідність;

- є мірою ефективності маркетингової політики підприємства та використовується керівництвом для визначення середньої тривалості закріплення грошових коштів у запасах підприємства за аналізований період;

- має прямий вплив на тривалість одного обороту грошових коштів.

Джерелом інформації для розрахунку коефіцієнта тривалості обороту запасів є дані бухгалтерського обліку про залишки готової продукції на початок і кінець аналізованого періоду та обороти по кредиту рахунків з обліку собівартості реалізації товарів, робіт та послуг за цей же період. Для покращення об'єктивності облікових даних при оцінці коефіцієнта тривалості обороту запасів необхідно використовувати інформацію оперативного обліку про обсяг реалізованих запасів в асортиментному розрізі.

Другими фактором є тривалість обороту дебіторської заборгованості ($K_{\text{тод}}$). Це середня тривалість збереження дебіторської заборгованості у днях за аналізований період.

Даний показник розраховується як добуток кількості днів у аналізованому періоді та відношення середньої величини дебіторської заборгованості протягом звітного періоду до виручки від реалізації отриманої від продажу товарів з відстрочкою платежу.

Основна інформація, яку отримує управлінський персонал від розрахунку показника тривалості обороту дебіторської заборгованості є:

- середній період стягнення дебіторської заборгованості з боржників підприємства та рівень їх платоспроможності;

- фактичну середню тривалість відстрочки, яку підприємство надає покупцям та її відхилення від договірної тривалості;

- вплив змін в структурі продаж з відстрочкою і без відстрочки платежу;

- здатність менеджменту своєчасно стягувати грошові кошти з боржників.

При цьому, бухгалтерський облік забезпечує інформацією для розрахунку показника тривалості обороту дебіторської заборгованості підприємства лише в частині заборгованості дебіторів. Методика здійснення облікових за-

писів по рахунках бухгалтерського обліку має таку специфіку, що унеможливує облікову реєстрацію окремо доходу від продаж з відстрочкою і без відстрочки платежу. Такі дані потрібно реєструвати в оперативному порядку у спеціальних картках на кожну суму очікуваного доходу та тривалість відстрочки платежу надану дебітору безпосередньо після укладання угод на товарно-матеріальне постачання (виконання робіт чи надання послуг), ще до відвантаження продукції та відображення доходу від реалізації на рахунках бухгалтерського обліку.

Третім фактором є тривалість обороту кредиторської заборгованості ($K_{\text{ТОК}}$). Це середня кількість днів, за яку підприємство забезпечує погашення кредиторської заборгованості перед постачальниками і підрядниками.

Даний показник розраховується як відношення середньої величини кредиторської заборгованості підприємства до частки від ділення собівартості реалізації та кількості днів у аналізованому періоді.

Оцінка тривалості погашення кредиторської заборгованості розкриває можливості підприємства по залученню додаткових грошових коштів без збільшення фінансових витрат на обслуговування боргів.

Збільшення тривалості одного обороту кредиторської заборгованості полегшує завдання забезпечення виробничих потужностей та підвищує маневреність маркетингової політики управлінського персоналу. Якщо підприємство збільшує середню тривалість розрахунків за своїми зобов'язаннями в аналізованому році, то може дозволити збільшити відстрочку платежів по заборгованості дебіторів, а це в свою чергу, призводить до збільшення обсягів реалізації продукції.

Проте, постійне і систематичне прострочення виплат за своїми зобов'язаннями у терміни, що значно відрізняються від договірних, може призвести до відмови кредиторів постачати активи з відстрочкою платежу. Також, ріст даного показника вище середньогалузевого значення може свідчити про труднощі з ліквідністю ресурсів та сумнівів постачальників і кредиторів у платоспроможності підприємства.

Отже, високий рівень показника тривалості погашення кредиторської заборгованості може свідчити як про неспроможність вчасно погашати свої зобов'язання, так і про лояльні умови для дебіторів підприємства.

Високе значення даного показника забез-

печує можливість підприємства скорочувати час необхідний для одного обороту грошових коштів в операційній діяльності, а значить вивільняти власні грошові кошти отримані від дебіторів на освоєння нових видів діяльності, капітальне чи фінансове інвестування. Низьке значення свідчить про низький рівень використання кредитних ресурсів та жорстку політику з реалізації товарів робіт чи послуг в частині періоду відстрочки платежів для дебіторів підприємства.

Формалізована залежність часу конвертації грошових коштів підприємства має наступний вигляд:

$$K_{\text{ТОГ}} = K_{\text{ТОЗ}} + K_{\text{ТОД}} - K_{\text{ТОК}}$$

Дана залежність може застосовуватись як для діагностичного аналізу закупівель, продаж та розрахункових операцій в цілому по підприємству на основі зведених показників бухгалтерського обліку та річної фінансової звітності. Проте, рівень її інформативної корисності зростає при використанні в оперативну аналізі на основі показників оперативного обліку, зібраних безпосередньо в момент здійснення господарських операцій та подій, які доповнюють дані бухгалтерського обліку в наступному розрізі:

- залишки готової продукції по рахунках бухгалтерського обліку та собівартість реалізованої продукції за аналізований період доповнюється їх асортиментним складом;

- до дебіторської заборгованості відображеної на відповідних рахунках бухгалтерського обліку застосовується диференціальний підхід за кожним дебітором та строком відстрочки платежів наданих йому підприємством;

- виручка від реалізації продукції підприємства може бути розподілена на доходи від реалізації готової оплаченої продукції та доходи від реалізації готової продукції з наданими відстрочками платежів;

- кредиторську заборгованість відображену на відповідних рахунках бухгалтерського обліку доповнює інформація за окремим кредитором та тривалістю відстрочки платежів наданих ним для підприємства.

Оперативна оцінка таких даних дозволяє визначити яка з усього асортименту продукція має найвищу долю у позитивному грошовому потоці підприємства, хто з постачальників пропонує найвигідніші умови розрахунків та хто з покупців готовий платити за дану продукцію без відстрочок. Оперуючи такою інформацією менеджмент може формувати такі маркетингові портфелі, які б забезпечили без-

перервний грошовий потік та високий рівень платоспроможності підприємства.

IV. Висновки. Очевидно, що підвищення швидкості функціонування інформаційної системи бухгалтерського обліку та оперативного аналізу є необхідним елементом якісного управління операційною діяльністю підприємства. Результативність операційної діяльності забезпечують розрахункові операції, які пов'язані з закупівлею запасів і реалізацією продукції, (товарів, робіт чи послуг) та формують позитивну динаміку грошових потоків підприємства.

Дані бухгалтерського обліку про закупівлі, продажі та розрахункові операції, що використовуються в аналізі операційної діяльності підприємства і прийняття управлінських рішень, мають систематично доповнюватись якісними показниками оперативного обліку як первинного джерела інформації ще до моменту завершення таких операцій та відображення їх в бухгалтерському обліку. Лише за такої організації обліково-аналітичної роботи на підприємстві можна досягнути високого рівня оперативності, точності та об'єктивності

УДК 338. 48

фінансових показників, що в свою чергу дозволить менеджменту зважено підходити до вибору маркетингового портфеля задля збереження високого ступеня прибутковості та забезпечення її максимальної відповідності грошовому потоку компанії.

Література

1. Старенька О. М. Оперативний облік у системі управління промисловим підприємством / О. М. Старенька // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2014. – № 797. С. 140–146.
2. Сльозко Т. Види обліку: новітня інтерпретація / Т. Сльозко // Фінанси України, 2007. – № 1. – С. 118–128.
3. Омецінська І. Я. Бухгалтерський облік як інформаційна система для управління підприємством / І. Я. Омецінська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – Випуск 8 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/issue-8-2015/16-vipusk-8-listopad-2015-r/1619-ometsinska-i-ya-bukhgalterskij-oblik-yak-informatsijna-sistema-dlya-upravlinnya-pidpriemstvom>.
4. Кондратюк І. О. Оперативний облік в підсистемі управлінського обліку: роль, місце, завдання та функції / І. О. Кондратюк, О. О. Лондаренко // Фінанси, облік і аудит. – 2015. – Вип. 2. – С. 205–224. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Foa_2015_2_16.
5. Джеймс К. Ван Хорн, Джон М. Вахович Основы финансового менеджмента: 12-е издание: Пер. с англ. – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 1232 с.

Зварич О. І.

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ РЕГІОНАХ (НА ПРИКЛАДІ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

У статті на основі відповідного фактологічного матеріалу висвітлюються сучасні актуальні проблеми і перспективи подальшого розвитку туризму в Україні, а також у її регіонах (на прикладі Івано-Франківської області).

Ключові слова: туризм, регіон, Всесвітня туристична організація, стратегія розвитку Івано-Франківської області, чинники активізації туристично-рекреаційної діяльності, туристичний потенціал в Україні та у її регіонах.

ZVARYCH O. I. PROBLEMS AND PROSPECTS OF TOURISM DEVELOPMENT IN UKRAINE AND ITS REGIONS (ON THE EXAMPLE OF IVANO-FRANKIVSK REGION)

The article focuses on the current actual problems and prospects for the further development of the tourism industry in Ukraine, as well as in its regions, based on the relevant factual material (on the example of Ivano-Frankivsk oblast).

Key words: tourism, region, World Tourism Organization, Ivano-Frankivsk region development strategy, activation factors of the tourist-recreational activities, tourism potential in Ukraine and its regions.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Здобуття Україною незалежності та ліквідація монопольної планово-адміністративної системи відмели бар'єри на шляху

до розвитку тих галузей, яким не приділялось достатньої уваги через надуману непродуктивність і рудиментарність. Історія економіки колишнього СРСР переконливо свідчить про пріоритетність у тодішніх умовах розбудови